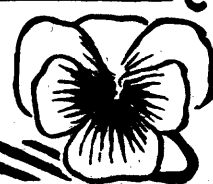

Kvindevalgret

Medlemsblad for Landsforbundet
for Kvinders Valgret,

Nr. 4

April 1914

7. Aargang

INDHOLD:

Den nye Grundlov. — Folkevalgte dommere. — For og imod. — Mødeforsikring. — Fra Udlandet. — Meddelelser. — Møder. —

Den nye Grundlov.

Nu da Grundlovsforhandlingerne synes at nærme sig deres Afslutning, kan det have sin Interesse at kaste Blikket tilbage over de Begivenheder, der er gaaet forud.

I Rigsdagssamlingen 1909-10 forelagde det radikale Venstre et Forslag til en Grundlovsændring, der ganske vilde omforme den gældende Forfatning. Forslaget gav lige Valgret til Mænd og Kvinder fra 25-Aars Alderen, baade til Landsting og Folketing. Medlemmerne af Folketinget skulde vælges ved direkte Valg af samtlige Vælgere i hver enkelt Kreds. Landstingets Medlemmer skulde vælges ved Forholdstalsvalg i større Kredse af Valgmænd, der atter var valgt af samtlige Vælgere.

Under Forhandlingerne om dette Forslag udtalte Repræsentanter for »Venstre«, at de foretrak at lade Valgmændene, der skulde foretage Valget af Landstingsmænd, vælge af Kommuneradaene. Det radikale Venstre erklærede da, at hvis deres eget Forslag ikke kunde gennemføres, kunde de subsidiært gaa med til at lade Valgmændene vælge af Kommuneradaene.

Imidlertid lykkedes det ikke Ministeriet Zahle, der den Gang ikke havde

Flertal i Folketinget, at faa Sagen ført igennem.

I Efteraaret 1912 fremsatte den da-værende Konsejlspræsident Klaus Berntsen et nyt Grundlovsforslag, der med Hensyn til Folketingsvalgretten svarede til det radikale Venstres Forslag fra 1909, men som byggede Landstinget paa Kommuneradaene i Tilslutning til det radikale Venstres subsidiære Forslag.

Til dette Forslag fra »Venstre« sluttede Radikale og Socialdemokrater sig enstemmig, og Forslaget vedtoges i Folketinget med en overvældende Majoritet.

Efter at der havde været en Del Forhandlinger om Forslaget i Landstinget, standsedes det pludselig af Højre og Frikonservative ved en Dagsorden i Begyndelsen af Foraaret 1913.

Det Folketingsvalg, der derpaa fandt Sted i Maj 1913 skaffede de Radikale og Socialdemokraterne Flertal i Folketinget, og den radikale Regering dannedes i Juni 1913.

Ministeriet Zahle stillede da i September 1913 paany Forslaget i den af Ministeriet Berntsen foreslaaede Form. Det vedtoges i Folketinget men omformedes helt i Landstinget i konservativ Retning. I Slutningen af 1913 naaede man til Nedsættelse af et Fællesudvalg med 15 Medlemmer af Folketinget og 15 af Landstinget, og indenfor dette Fællesudvalg nedsattes siden et Underudvalg for at søge en Forstaelse.

Paa forskellige Stadier af Forhandlingerne har Højre ogsaa stillet Grundlovsforslag, hvori de krævede en særlig Skattecensus og forskellige andre Betingelser for Landstingsvælgerne.

Men de tre »Grundlovspartier«: »Venstre«, »Radikale« og »Socialdemokrater« har stadig afvist enhver Tanke om at bevare nogen Art af økonomiske Privilegier for Landstingsvælgerne.

Derimod var der indenfor det moderate Venstre Strid om, hvorvidt Landstinget skulde bygges paa Kommunevalg, eller det skulde vælges ved indirekte Valg af Folketingsvælgere, der havde naaet en vis Alder. J. C. Christensen og Jørgen Pedersen stillede Forslag om en Aldersgrænse paa 35 Aar for Landstingsvælgerne, samt om at Landstinget skulde være uopløseligt. De Radikale og Socialdemokraterne foreslog at sætte Aldersgrænsen til 30 Aar og gik stærkt imod et uopløseligt Landsting.

Tilslidst enedes de tre »Grundlovspartier« den 12. Marts om et Forslag, der i Hovedtrækkene slutter sig til det Berntsen-Zahle'ske, dog med enkelte væsentlige Ændringer. Disse gælder Landstinget.

Det af Klaus Berntsen stillede Forslag om et kommunevalgt Landsting, som det radikale Venstre subsidiært havde antaget, er i Overenskomsten blevet erstattet med et Forslag om en Aldersgrænse paa 35 Aar.

Alle Vælgere over 35 Aar skal vælge Valgmænd, og disse Valgmænd skal vælge Landstinget. Begge disse Valg foregaar efter Forholdstalsmetoden.

Ved denne Bestemmelse udelukkes 10 Aargange af Folketingsvælgere fra at deltage i Landstingsvalgene. Det radikale Venstre og Socialdemokraterne søgte at faa denne Aldersgrænse sat ned, og det lykkedes dem at faa indført en Overgangsbestemmelse, som